

Medische wereld waarschuwt voor atoomdreiging

Ned Tijdschr Geneeskd. 2023;167:C5523

Informeer de bevolking en regeringsleiders over de dreiging van een mogelijke nucleaire oorlog, en help mee aan het voorkomen daarvan. Deze oproep doen de hoofdredacteurs van onder meer *The BMJ*, *The Lancet* en *The New England Journal of Medicine* vandaag in een gezamenlijk redactioneel ter herdenking van het atoombombardement op Hiroshima in 1945.

Zelfs een 'beperkte' kernoorlog met 250 van de naar schatting 13.000 kernwapens ter wereld zou grote gevolgen hebben voor mens en klimaat. Een grootschalige kernoorlog tussen Rusland en de Verenigde Staten zou zelfs driekwart van de mensheid kunnen uitroeien, schrijven de hoofdredacteurs.

Het huidige onbeheerste oorlogsfront in Oekraïne maakt het gezondheidsrisico dringend voor de oproep aan de medische beroepsgroep. De medische beroepsgroep heeft immers als geen ander kennis van de gevolgen van nucleaire escalatie voor de individuele en publieke gezondheid op korte en langere termijn, schrijven de hoofdredacteurs.

De oproep is onderdeel van een wereldwijde campagne georganiseerd door onder andere het online campagnenetwerk Avaaz, dat zich onder meer richt op klimaatverandering, politieke conflicten en oorlogen, en de *International Physicians for the Prevention of Nuclear War* (IPPNW). Deze organisaties roepen daarom op tot het ondertekenen van een [wereldwijde petitie](#).

De medische gemeenschap droeg volgens het redactioneel in belangrijke mate bij aan het beëindigen van de nucleaire wapenwedloop tijdens de Koude Oorlog; de IPPNW kreeg daar in 1985 de Nobelprijs voor de Vrede voor. Ook stond de IPPNW, samen met het Rode Kruis, de *World Medical Association*, de *World Federation of Public Health Associations* en het *International Council of Nurses* aan de wieg van het Verdrag inzake het verbod op kernwapens.

De schrijvers van het redactioneel roepen medische en gezondheidsorganisaties op hun regeringsleiders ervan te overtuigen het Verdrag inzake het verbod op kernwapens te ratificeren. Dit verdrag is sinds 2021 in werking, nadat 50 regeringen het hadden geratificeerd. Nederland stemde in 2017 als enige land tegen het verdrag, volgens [de NOS](#) omdat op vliegbasis Volkel Amerikaanse kernkoppen liggen opgeslagen. Landen met kernwapens boycotten het verdrag.

De grote kernmachten, de Verenigde Staten en Rusland, hebben op dit moment geen geldige afspraken meer over beheersing en gebruik van kernwapens. Dit komt door opschorting van het Intermediate-Range Nuclear Forces-verdrag (INF) door achtereenvolgens de Amerikanen en de Russen in 2019, en door opschorting van het Measures for the Further Reduction and Limitation of Strategic Offensive Arms (New START) door Rusland eerder dit jaar.

In 1945 deed de natuurkundige Robert Oppenheimer – wetenschappelijk directeur van het Manhattanproject – de oproep om kernwapens nooit te gebruiken en niet verder te ontwikkelen, en spoorde hij wetenschappers aan hun voorsprong in kennis daartoe in te zetten. Die oproep blijkt met het verschijnen van dit redactioneel nog steeds actueel.